

ÜYELERİMİZE HABERLER

Elektrik Mühendisleri Odası Başkanlığına

ANKARA

Meslekdaşlarımızın mecmuamızın son ıkı sayısında açmış olduğu tartışmanın ve daha bazı sorunlarımızın açılmasında büyük faydalar olduğu kanısındayım. Bende burada bazı mevzu- lara dokunacağım.

İ — Bugüne dek memleketimizde Elektrik Mühendisliği anlaşılmamış bu sebeple de görev yetkileri çizilememiştir. Şöyleki;

Bir 33 UV'luk branşman hattı ve alçak gerilim şebeke ihalesinde mühendis tırlı kâfi görülmüş . branş aranmamıştır.

İktisadi devlet teşekküllerinden birine 3.000. bin TL. sına alınan ve % 40 değeri elektrik donanımı- alan bir basma makinasının ne sipari- şinde'ne de kabulünde elektrik mühendisi görü- şü alınmamıştır. Bu makina seçiminde ve alı- mında bir makina, bir kimya mühendisi görüşü ile iktifa edilmiştir. Bu' düşünce ile de redresör gurubu yerine daha düşük randımanlı motor ger- neratör sistemi intihab edilmiştir.

Protodur kablo kabulüne makine mühendisle- ri görevlendirilmektedir.

Birçok vilâyetlerin elektrik işletmeleri tek- nisyen sorumluluğunda bulunmaktadır. Cesaret edilemediğinden veya akıl erdirilemedlğinden trafo kademe ayarlama imkânı olduğu halde bu dahi ayarlanmamakta, gerek o vilâyetin sana- yisi zarar görmekte gerekse ışık müstehliki bi- zar olmaktadır. Reaktif akım problemi İse hiç ele alınmamaktadır. Netice olarak elektrikçilik bir makina yüksek mühendisi ve müdürün dedi- ği gibi «iki teli bir lâmbaya ve bir anahtara bağlamaktım İdarecilerimiz anlayışında. Aynı zaıta göre; Bir elektrik mühendisi bir buhar santralına bakamaz fakat bir makina mün- hendisi 3000 kW fiili gücü Word Leonard sistem- leri, elektrik mili, 1400 civarında çeşitli tip yol olan ve çalışan elektrik motoru ve ful otomatik makinaları bulunan İşletmede sorumlu elektrik- çı kişi olarak bulunabilir..

Memleketimizde bu, misallerden biridir. Du- rum bu olunca bunun önleyici tedbirlerinden bir- kaçını şöyle sıralayabiliriz:

a) Belirli bir yükten sonra, kurum, mües- sese, belediye ve özel teşebbüs kuruluşlarının bir elektrik mühendisi istihdamı veya müşavir olarak bulundurmaları zorunlu kılınmalıdır.

b) Güç bakımından düşük fakat döviz ile te- min edilen tesbit edilecek elektrik cihaz ve sis-

temlerini bulunduranlar içinde aynı şart koşul- malıdır.

c) Arızalanan veya yeni siparişi icap ettiren döviz ile temin edilecek elektrik cihaz ve malze- melerinde bir elektrik mühendisinin görüş veya raporu istenmelidir.

d) Elektrik ile ilgili ihalelerde teknik perso- nel olarak elektrik mühendisi beyanı şartı koşul- malıdır.

2 — Meslekdaşlarımızın çoğu devlet sektö- ründe çalışmakta, 4/10195 sayılı kararnemeye göre ücret almakta ve Sosyal Sigortalar Kuru- muna pirim ödemektedir. İlgili kararnemeye gö- re ücret alan teknik elemanlar geçim sıkıntısı çekmektedir. İki senede bir alacakları zam ancak hayat pahalılığını karşılamaktadır.

Personel kanununun çıkması ile durum daha vahim olacak ve kararname yürürlükten kalka- cak Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenen pırlm- leri ziyan olacaktır.

Bizce, mühendisler çalışmaları icabı personel kanunu dışında bırakılmalı, 931 sayılı kanuna esaslan içine alınmalıdır. Bir mühendis bugün devlet sektöründe çalışıyorsa yarın görev icabı ve ihtiyaç dolayısı ile özel sektörde çalışabilir. İşçi sayılmaları ile işyeri değiştirmeleri ve 440 sayılı kanuna göre anlaşmalı personel olarak ça- lıştırılmaları da daha kolay olacaktır.

Mühendislerin işçi asyılmaları için çeşitli fer- di davalar açılmış ve kazanılmıştır. Bu yolda İk- ramiye, fazla mesai ve pirim almak sureti ile da- ha iyi ücret alınmış olacak ve hayat pahalılığı kısmen karşılanmış olacaktır.

Oda, üyeleri yararına bir personel politikası çizmeli ve bu yolda yürümelidir. Bence, kararna- menin uygulanmasına devam edilmeli fakat her sene geçini endekslerindeki artış kadar bir fak- tör ile genişletilmelidir.

Kurulmakta olan bir müesseseye alınan ma- mul elektrik süpürgesi ücretine ilâveten.% 20 mühendislik ücreti döviz olarak ödenen memle- ketimizde, mühendislere verilen ücret çok gö- rülmemelidir.

624 sayılı kanuna göre kurulmuş fakat bugü- ne kadar hiç bir faaliyette bulunmamış ve bu- lunmasına da imkân olmıyan elektrik mühendis- leri sendikasında feshi uygun olacaktır.

Mühendislerin işçi sayılması, 274 ve 275 sayılı kanunların tadili ile 274 sayılı kanuna göre bir sendika kurulmalı veya Oda ile müşterek teşkilatlandırılmalıdır.

3 — Doktorlar gibi serbest çalışan mühendislerde sayılı büyük şehirlerimizde toplanmıştır. Bu sebeple diğer kentlerin teknik sorunları çözümsüz kalmaktadır. Kalkınan memleketimizde mühendisler yatırımları teşvik eden ve gerçekleştiren elemanlardır.

Bugün yürürlükte bulunan 3458 sayılı Mimar ve Mühendislik kanunu resmi sektörde çalışan mühendislerin iş yapmalarını önlemektedir. Esasen bugünün şartlarına uymayan bu kanunun tadili gerekmektedir. Profesör Bade'nin dediği gibi; 24 saat çalışmak mecburiyetinde olduğumuza göre normal mesai dışında yapılan işlerin memleketi zararı değil faydası olacaktır., kanınsındayım. Böylelikle memleketin ihtiyacı olan atıl teknik kapasite memleket hizmetine gerektir.

• Şayet tek düşünce suistimal ise bunun da önleyici tedbirleri alınabilir. Şöyleki; kendi kontrolünde olan bir işe veya kuruma karşı tahhüde giremez ve proje yapamaz. Bunun dışında daha düşünceler varsa buna cevabımız, bugün Türkiye'de heV sınıfta suistimalin varlığını ortaya sürmek olacaktır. Bir doktor da dilerse Devlet hastanesini suistimal vasıtası yapabilir.

Evet, 3458 sayılı kanunun değiştirilmesi için çalışmalara derhal başlanılmalıdır.

Saygılarımla
Fahrettin SELÇİK

Bn. Neşe ile üyemiz Ömer Sunman'ın 1 Aralık 1967 tarihinde bir erkek çocuğu dünyaya gelmiştir. Anne, babayı tebrik eder. Gerçek'e uzun ömürler dileriz.

★

* Bn. Gülay Kulak ile üyemiz Şahin Yurtbeğendi 16 Aralık 1967 tarihinde nişanlanmışlardır. Mutluluklar dileriz.

★

Bn. Nurdan Yeşeren ile üyemiz Ersen Kınayığıt 25 Aralık 1967 günü evlenmişlerdir Mutluluklar dileriz.

★

Bn. Gönül ile üyemiz Mesut öner'in 13, Aralık 1967 tarihinde bir erkek çocuğu dünyaya gelmiştir. Anne, babayı tebrik eder. Koray'a uzun ömürler dileriz

4 — Oerek görülen kanunsuzlukları takip etmek gerekse haksızlığa uğrayan meslektaşlarımızı savunmak için Oda bir Hukuk Bürosu kurulmalıdır. Her ne kadar uğranılan haksızlıkların takibi için Oda'ya bildirilmesi isteniyorsa da Oda bugün için bu hususlara cevap vermekten uzaktır.

Mecburi izmetli olup çalıştığı müessesede gerek teknisyen kompleksi gerekse kaş göz beğenilmemesinden, kadro verilmeyen bir meslekdaşımıza, kadromuz yok gerekçesi ile de terfi verilmemiştir. Bir başka yerde, teknisyen gücünmesin diye mühendis teknisyen emrinde çalıştırılmaktadır. Bu hususlarda misal teşkil edecek vak'alar pek çoktur. 2357 meslekdaşımızın % 90'nın başından benzer hadiseler geçmiştir ve geçmektedir.

Büronun açılması ile aynı zamanda meslekdaşlarımızın karşılaştıkları müşkülâtların çözümü ile meslek otoritemiz de dolayısıyla yerleşecektir.

Büronun açılması ile aynı zamanda meslekdaşlarımızın karşılaştıkları müşkülâtların çözümü ile meslek otoritemizde dolayısıyla yerleşecektir.

5 — Mecmuamızda «Sosyal Yapı» köşesi kurularak bu ve buna benzer yazıların bu köşede yayınlanması camiamıza büyük yararlar sağlayacak, problemlerimizin anlaşılması ve çözümlemesini kolaylaştıracaktır.

Üyemiz Prof. Abdü Dalfes 11.11.1967 tarih ve 5735 sayılı karar ile t.T.Ü. Elektrik Fakültesi Elektroteknik kürsüsünde profesörlüğe atanmıştır. Tebrik eder, başarılı ilmî çalışmalar dileriz.

★

Bayan Ayla ile üyemiz Elek. Y. Müh Mustafa Yener'in 25.1.1967 günü bir kız çocukları dünyaya gelmiştir. Anne ve babayı tebrik eder, küçük Nevra'ya uzun ve mutlu bir ömür dileriz.

★

Üyemiz Elek. Y. Müh Falih Kaya önder Etrbank 2 ncl Bölge Şebeke Tesis Başmühendisi olarak çalışmakta bulunduğu devlet hizmetinden 4.1.1968 günü ayrılmıştır Üyemize bundan sonraki çalışmalarında da başarılar dileriz.

Bn. Gülçin Kasımoğlu ile üyemiz Nazml Mutsal 4 Ocak 1968 günü evlenmişlerdir. Mutluluklar dileriz.

Üyemiz TCDD. 7. İşletme Tesisleri Servis Müdürü özdemir özsoy, merkez teşkilâtında Etüd ve Plânlama Dairesi Reis Muavinliğine atanmıştır. Basanlar dileriz.

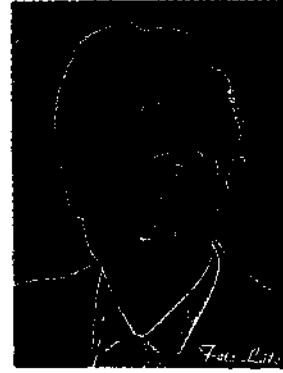
Bn. Sabite ile üyemiz M. Solmaz Ergöçen'in 11 Aralık 1967 günü bir erkek çocukları dünyaya gelmiştir. Anne babayı tebrik eder, Hakan Salih'e uzun ömürler dileriz.

Bn. Nezahat Keskinliç ile üyemiz Metin Pekmezci 4 Ocak 1968 günü nişanlanmışlardır. Mutluluklar dileriz.

Acı Kaybımız

27.12.1967 günü İzmit Köseköy'deki PireÜİ Tekerlek Lâstiği Fabrikasındaki vazifesi esnasında bir işçinin tabancasından çıkan kurşunlara hedef olan üyemiz Elek. Y. Müh. Selâhattin SÖYLEN kurtarılması için yatırıldığı İzmit Devlet Hastanesinde 30.12.1967 günü genç yaşta gözlerini hayata yummuş, 5.1.1968 günü İstanbul'da toprağa verilmiştir.

1936 yılında SBvasta doğan talihsiz meslekdaşımız, 1959 yılı Haziran döneminde Yıldız Teknik Okulu Elektrik Bölümünden mezun olmuş ve 1.8.1959 tarihinde Etibank Şebeke Tesis Müdürlüğüne intisab etmiştir. 1.11.1959 tarihine kadar Müdürlük merkezinde çalışan merhum Söylen bu tarihte Etibank Ümraniye - Silihtar Başmühendisliğinde görevlendirilmiş, bu arada Yıldız Teknik Okulu İhtisas Bölümüne devam ederek mezun olmuş ve 5.10.1960 tarihinde Elek. Y. Müh. Unvanını kazanmıştır. 15.4.1963 de yedek subaylık görevini yapmak için izinli olarak aynlmcaya kadar tzmıt Şantiye Şefi olarak çalışmış, bu arada Sanyar- Adapazarı teki çekilmiş çift devre 154 kVIuk enerji nakil hattının birinci devresi gerilim aitmda iken İkinci devresinin çekilmesinde sorumluluk almıştır. 61 inci dönem mensubu olarak yedek subaylık görevini tamamladıktan sonra 1.4.1965 de Etibank Marmara Bölgesi Şebeke Tesis Başmühendisliğinde Mesul Mühendis olarak çalışmağa başlamış, ancak ailevi sebepler dolayısıyla İzmit'ten aynlamaması sebebiyle 20.5.1965 tarihinde Etibank camiasından ayrılarak Pirell Lastik Fabrikasında elektrik mühendisi olarak görev almıştır.

Çok genç yaşta aramızdan ayrılan çalışkan, dürüst ve vazifesinas meslekdaşımız kaybindan dolayı acımız büyüktür. Merhuma Tanrıdan Rahmet, kederli ailesi mensuplarına ve meslekdaşlarımıza baş sağlığı dileriz.

YURDUMUZDAN HABERLER

TÜRKİYE'DEKİ JEOTERMİK ENERJİ KAYNAKLARI ETÜD EDİLECEK :

Türkiye'nin Batı Anadolu Bölgesindeki Jeotermik enerji kaynaklarının Maden Tetkik Arama Enstitüsü tarafından dört yıl süre ile incelenmesine müteallik projeye ait uygulama plâni 6/7774 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanarak 28.11.1967 tarih ve 12762 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmıştır.

Anlaşmaya göre, Birleşmiş Milletler özel Fonundan finanse edilen araştırma 1085110 dolarlık bir meblâğa malolacak, direkt ısı ve elektrik üretimi bakımından, Samsun ile iskenderun'u birleştiren çizginin batısında kalan ve kısaca Batı Anadolu olarak adlandırılan bölgede jeotermik kaynakların bulunup değerlendirilmesi ve Türk Personelinin bu alanda yetiştirilmesi gayesine haiz olacaktır.

Bu maksatla, ısı gradyanının ölçülmesi için 100 metre derinlikte açılacak sondaj kuyuları vasıtasıyla jeofizik etüdlere yapılacak ve bu etüdlere dayanarak takriben 1000 metre derinlikte sondaj yapılacak alanlar tesbit edilecektir. Bunun için tahminen on adet derin kuyu sondajı yapılacaktır. Derin kuyu sondajının sonucunda mühim miktarda buhar veya sıcak su bulunduğu takdirde, en ekonomik ve müessir faydalanma metodunun bulunması için — bir alt mukavele mucibince — fizibilite etüdlere yapılacaktır.

Buhardan ne şekilde faydalanılacağı etüd edilecek ve bu faydalanma sadece güç üretimine hasredilmeyerek, elde edilecek sıcak su hafif sanayide, örneğin tütün kurutma tesisleri, şeker pancarı rafinerileri, kâğıt fabrikaları veya tekstil fabrikaları yahut da bina ve umumi banyoların ısıtılmasında kullanılacaktır.

KOÇ GRUBU TELEVİZYON FABRİKASI KURUYOR :

Ankara'daki Fransa Büyükelçiliği tarafından yayınlanan Teknik Haberleşme Bülteni (Bulletin d'Informaton Technique) nin Eylül - Ekim 1967 sayısında bildirildiğine göre, Türk BEKO Şirketi ile Fransız THOMSON HOUSTON - HOTCHKISS BRANDT kumpanyası arasında İstanbul'da önemli bir sözleşme imzalanmıştır.

Bu sözleşmeye göre, Türkiye'nin en önemli endüstri grubu Koç grubuna dahil BEKO Şirketi almış olduğu lisans ile siyah - beyaz televizyon alıcıları imâl edecektir. Cihazlar THOMSON markası altında satışa arz edilecektir. BEKO aynı zamanda bu cihazlar için lüzumlu parça ve aksamı da imâl edecektir.

Her bakımdan tam bir teknik işbirliğinin sağlanması öngörülmüştür: THOMSON - BRANDT halen İstanbul'un bir banliyösünde inşa halinde olan yem fabrikayı çalışmaya başlatmak için BEKO emrine mühendis ve teknisyenler vermektedir.

Ayrıca, Türk teknisyenleri Fransa'da staj görecekler ve dönüşlerinden hemen sonra, bilgi kazandıkları imâlât usüllerini yurdumuzda uygulamakla yükümleneceklerdir.

BEKO Şirketi 1962 yılında da lisans altında radyo alıcıları imâl etmek için THOMSON ile benzeri bir anlaşma imzalamıştır.

DEMİRYOLU ELEKTRİKLENDİRMESİ :

İstanbul - Ankara demiryolu hattının 131,5 kim. lik İstanbul - Arifiye bölümünün elektrikleştirilmesi ile ilgili sabit tesislerin etüdü, genel yerleştirmelerin kararlaştırılması ve gerçekleştirilmesi için gerekli detaylar konusunda SOFRAIL (Socetâ Française d'Etudes et de Réalisations Ferroviaires) müşavir olarak çalışmaktadır.

Seyir iletkeni hattının 25 kV tek - fazlı alternatif akımla beslenmesi, demiryolu hattına hemen hemen paralel seyreden 154 kVluk enterkonekte sistemden doğrudan doğruya brangman almak suretile kurulacak üç transformatör merkezinden sağlanacaktır. Her biri 7,5 MVA lık iki transformatör ihtiva edecek olan merkezler sırasıyla kim 12,250 (İdealtepe), kim 70,400 (Kalburcu) ve kim 130,000 (Arifiye) de kurulacaktır.

Bu transformatör merkezleri ve ara ayırma istasyonları Haydarpaşa'da kurulacak ana kumanda merkezinden uzaktan kumanda ile idare edilecektir.

Seyir iletkeni SNCF (Fransız Millî Demiryolu İdaresi) in tekniğine uygun olarak tesis edilecektir. Bununla beraber, mahalli şartlar sebebiyle, bazı değişiklikler yapılmaktadır, örneğin, itihal edilecek putrel demirinden mamul direkler yerine, Türkiye'de kolaylıkla tedarik edilebilen santrifüj betonarma direkler kullanılmaktadır.

Şimdiye kadar çeşitli malzeme ihaleleri gerçekleştirilmiş olup katener teçhizatına ait çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmalar Fransa'da meslekî stajlar yapan Türk Mühendislerinin idaresinde demiryolu personeli tarafından yapılmaktadır. İstanbul'un banliyösüne tekabül eden ilk 44 kimlik bölümün işletmeye alınması ilk kademde gerçekleştirilecektir.

Muharrik teçhizat Avrupa yakasında elektrikleştirilmiş banliyö hattı için daha önce satın alınan otomotris dizilerinden ve yakında sipariş edilecek 3600 beygir gücündeki BB lokomotiflerüe sağlanacaktır.

Geri kalan kısmın işletmeye alınması yolun çift hatlı olarak ikmaline bağlıdır. 164 kVluk enterkonnekte sistemden yapılacak üç brangman hattı için lüzumlu galvanize çelik direkler 859.480,11 TL kargılığında MİTAŞ (Madeni İnşaat İğleri TAŞ) tarafından imâl edilmiş (233 872 kg), direklerin dikimi ve tel çekimi işleri Eü-bank 2nci Bölge Şebeke Tesisi Başmühendisliği (istanbul) tarafından yapılmıştır. Enterkonnekte şebekeden yapılacak brangman noktalarında tesis edilecek ayırıcılarla ilgili proje Elektrifikasyon Sabit Tesisleri Emanet Heyeti Reisliğinin Proje Tatbikat Gurubu tarafından hazırlanmış bulunmaktadır.

ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMLERİ:

1967 Kasım ayının 577,1 Milyon kWh'lık üretiminin % 78,0 si Bölge % 9,2 Belde <% 12,8 i otoproduktör santralleri tarafından sağlanmıştır. 577,1 Milyon kWh'tm % 67,3 ü termoelektrik % 32,7 si hidroelektrik üretimdir.

1965 - 1966 Kasım ayı termoelektrik üretim artışı % 19'dur. 1966 - 1967 Kasım termoelektrik artışı ise % 19,3'dür. Aynı yıl ve ayların hidroelektrik üretimlerine gelince 1965-1966 Kasım ayındaki artışı •% 2,2 dir. 1966-1967 Kasım ayı hidroelektrik artışı ise % 1,7 dir.

Aşağıda geçen yılın aynı ayı ile mukayese li olarak kaydedildiği veçhile, DSt Genel Müdürlüğünce inşa edilen ve kurulu güçleri (MW olarak) hizalarında belirtilen hidroelektrik enerji (E) ve hazine (H) tesislerinde Kasım 1967 ayı için de üretilen «kWh, brüt elektrik enerjisi», toplam olarak 126 789 663 kWh'e balığı olmuştur:

Bölge:	E	H	Tesis	Kasım 1967	Kasım 1966	Değişim yüzdesi
II	+		DEMİRKÖPRÜ 69	10 595 800	30 900 500	- 65.7
	+		KEMER 48	839 000	6 990 500	- 88.0
V	+		HİRFANLI 96	33 000 800	34 066 000	- 3.1
	+		KESİKKÖPRÜ 76	22 154 000	-	-
VI	+		SEYHAN 54	31166 300	27 542 000	+ 13.2
	+		SİLİFKE 0.38	97 683	91213	+ 7.1
VII	+		ALMUS 27	3 783 400	1858 500	+ 106.6
	+		DURUCASU 0.8	190 300	142 500	+ 33.5
vni	+		GİRLEVIK 3	1 394 620	1113 095	+ 25.3
	+		KİT 2.77	250 320	193 980	+ 29.0
rx		+	HAZAR-I 19.8	8 495 200	8 793 200	- 3.4
		+	HAZAR-n 10	1113 500	-	-
XIII	+		KERNEK 0.832	489 360	353 890	+ 38.3
	+		KEPEZ 26.4	10 555 080	10 000 050	+ 5.5
		+	KOVADA-I 8.4	2 664 400	2 214 050	+ 20.3
Toplam (Enerji tesisleri 378 MW)				103 961 583	103 262 178	+ 0.7
Toplam (Hazine Tesisleri 65 MW)				22 828 180	21 007 300	+ 8.7
Toplam (Enerji + Hazine MW)				126 789 763	124 269 478	+ 2.0

DÜNYADAN HABERLER

AVRUPA

Avrupa Atom Ajansı

Avrupa Atom Ajansı tarafından geçenlerde yayınlanan OECE Yüksek Sıcaklık Reaktör Projesi sekizinci yıllık raporunda 1000 MWe lik DragOD-tipi enerji santrali ile elektrik enerjisi üretimi masrafları üretilen kWh başına 0,42 USA cent'i kadar düşük olabileceği tahmin edilmiştir. 1 Nisan 1966 dan 31 Mart 1967 dönemini kapsayan raporda zenginleştirilmiş uranyum toryum yakıtı kullanan 528 MWe (1250 MW)lık

Dragon-tipi bir enerji santrali için referans dizayn detayları verilmekte ve İki reaktörden meydana gelen 1056 MWe lik bir santralin tahmini inşa masraflarının kW başına 140-150 dolar ve yakıt masraflarının kWh başına 0,12 - 0,13 USA cent'i olacağı bildirilmektedir. Raporda not edildiğine göre, % 5 U235'e zenginleştirilmiş ve toryum ihtiva etmeyen uranyum kullanan bir varyant dizaynda (örneğin bir toryumdan U233 dönüştürücüsü yerine bir U238 den plütonyum dönüştürücüsü) benzer düşük inşa ve yakıt masrafları yıl içerisinde ilgi çekmiştir.

FRANSA

Fransa Elektrik Kurumu (EdF)nun 660 MVA Gücünde ilk Trafosu

Fransa Elektrik Kurumunun ve Millî Kömür İşletmelerinin santrallerindeki 150 ve 290 MVA lık transformatör ünitelerinden sonra, Alsthom ve Compagnie Générale d'Electricité'nin müştereken kurdukları ALSTHOM - SAVOÏSIENNE firması 3 Ekim 1967 günü Saint-Ouen'deki fabrikalarından 660 MVA lık ilk üç - fazlı transformatörünü sevketmiştir. Fransa Elektrik Kurumu tarafından Porcheville enerji santrali için sipariş edilen bu trafo, adı geçen enerji kurumu tarafından benimsenen 600 MW lık türbo - generatör bloklarına tekabül etmekte ve Avrupa çapında bir rekor teşkil etmektedir. Bu trafo sayesinde 20 kVda üretilen enerji 400 kVa yükseltilerek, yüksek gerilim şebekesi üzerinden büyük trafo merkezlerine iletilecektir.

Bu büyüklükte bir ünitenin ortaya koyduğu konstrüktif zorluklar, demiryolu ile nakliyatın koşullarına uymak suretile halledilmiştir. Buşinglerin ve soğutma teçhizatının sökülmesinden sonra bölünmez kütlelerin boyutları Millî Demiryolu İdaresinin gabarisine sığmış ve 365 Ton ağırlığındaki esas parça Endüstriyel özel Nakliyat Şirketinin, 600 MVA lık üretim ünitesi ile ilgili bu kabil ağır teçhizatın yollanmasında kullanılmak üzere özel olarak inşa ettiği, 450 Ton faydalı ağırlık kapasiteli özel bir vagona yüklenmiştir. Transformatör yüklü halde vagonun uzunluğu 65 metredir.

Yağı doldurulmuş, buşingleri ve soğutma teçhizatı takılmış, çalışır durumdaki trafonun ağırlığı 455 Ton, kaplayacağı alan 11 metre x 6,80 metre ve yüksekliği 9,10 metre olacaktır.

Bu trafonun tamamen aynı bir ikinci ünite de Ocak 1968 de teslim edilmek üzere Fransa Elektrik Kurumu tarafından aynı imalâtçıya sipariş edilmiş olup, manyetik devre ve 400 kV luk sargılar halen Saint - Ouen'deki fabrikada görünür hale gelmiş bulunmaktadır.

İTALYA

Dünyanın en uzun Yekpare Elektrik Kablosu

Dünyanın en uzun yekpare elektrik kablosunun Pirelli tarafından imal edildiği bildirilmektedir. Yunanistan Elektrik Kurumu (Public Power Corp.) için imal 66 kVluk deniz altı kablosu Korfu adası ile anavatan arasında denizaltına döşenecek olup eksiz olarak yaklaşık 9 mil uzunluğundadır.

LA SPEZIA NÜKLEER SANTRALINDA YANGIN

İtalya Elektrik Kurumu (ENEL) tarafından bildirildiğine göre 600 MW lık La Spezia nükleer reaktörünün kumanda odası yangın sonucu tahrib olmuş, ancak 320 MWlık iki generatörde herhangi bir hasar kaydedilmemiştir.

SKANDİNAVYA

Finlandiya ve Norveç'in Hidroelektrik Projeleri

Kuzey ve doğu Finlandiya'da dört hidroelektrik projesi İnşa edilecektir. Projelerden üçü yaklaşık olarak 150 MW gücünde olacak, dördüncüsü ise 50 MWhk bir puant gücü sağlayacaktır. Projelerin toplam bedeli 72 milyon dolar tahmin edilmektedir.

Projeler, Pohjolan Voim Oy (özel sektör), Kemijoki Oy (resmi sektör) ve Kuurna Voima Oy (resmi sektör) gibi değişik üç firma tarafından inşa edilecektir.

İsveç ve Finlandiya elektrik işletme kurumları arasında imzalanan bir anlaşmaya göre, 6 milyon dolar şartıyla her iki ülke arasında 146 mil uzunluğunda 400 kVluk bir bağlantı yapılacak ve İsveç Devlet Elektrik Kurumu 1971-1974 döneminde Finlandiya şebekesine 150 MW güç verecektir. Her iki ülke 1958 yılında İmzaladıkları benzer bir anlaşma ile 220 kV da bağlantı sağlamışlardı.

öte yandan, 3,5 milyonluk nüfusu, ortalama yılda 50 milyar kWh civarında elektrik enerjisi sarfiyatı ve nüfus başına yılda 14 000 kWh elektrik enerjisi sarfiyatı İle Norveç muhtemelen dünyada başta gelmektedir. Norveçte 1945 yılında kurulu güç 2 300 MW ıdır. 1954 yılında 3 500 MW ve 1966 yılında 10 000 MW yani 13 yılda üç misli artmıştı. Ülkenin hidroelektrik potansiyelinin yaklaşık olarak ancak üçte birinden istifade edilmektedir.

İSVEÇİN ELEKTRİK ENERJİSİ DURUMU

İsveç Maliye Bakanlığı tarafından geçenlerde yayınlanan bir incelemeye göre, İsveçte toplam enerji sarfiyatı 1965 -1975 yılları arasındaki on yıllık dönemde % 5,8 ve 1985 yılına kadarki dönemde de % 4,5 - 4,8 artacaktır.

Hidrolik enerji, ev yakıtları, kömür ve köktan enerji üretiminde doyma beklendiğinden, İZÜHİT lu ilâve enerji sıvı yakıtlardan ve nükleer yakıtlardan sağlanacaktır. 1975 yılında sıvı yakıt talebinin 30,7 - 31,6 milyon ton sıvı yakıt eşdeğerinde olacağı tahmin edilmektedir. Bu, yıllık % 6,4 - 6,7 artışa tekabül etmektedir.

Enerji bilançosuna eklenecek yeni kaynakların önemli kısmını nükleer yakıtlar sağlayacaktır. 1985 de ülkenin enerji talebinin % 21 - 30 unun nükleer enerji ile karşılanacağı tahmin edilmektedir.

İsveçin nüfusu 1965 de 7,7 milyon idi. 1975 yılında 8,4 milyon ve 1985 yılında 9 milyona ulaşacağı umulmaktadır.

Uluslararası istatistikler İsveçte elektrik enerjisinin belli başlı Batı Avrupa ülkelerine kı-

yasla oldukça ucuz olduğunu ortaya koymaktadır. Çeşitli enerji kaynakları arasında kuvvetli bir rekabet mevcuttur. Hidrolik enerjisinin ucuz olması sebebiyle elektrik enerjisi sarfiyatı diğer Avrupa ülkelerine kıyasla iki misil yüksektir. Bu, endüstride mekanizasyon ve otomasyon ile kısmen İzah edilebilir. 1965-1970 döneminde endüstri alanında elektrik enerjisi sarfiyatının % 6,3 ve 1970 - 1975 döneminde de % 4 artacağı tahmin edilmiştir.

Yükselen hayat standardı sonucu meskenlerin elektrikle ısıtılması, elektrik enerjisi sarfiyatına tesir etmiştir. 1985 yılında, ev başına yılda 20 000 kWh enerji sarfiyatı ile ısıtılan bir milyon ev bulunacağı umulmaktadır.

öte yandan, isveç Millî Telekomünikasyon Kurumu tarafından geliştirilmiş bir sistem sayesinde, seyahat ederek evinden uzak kalan kişilerin, evlerine dönmelerinden birkaç saat önce, özel bir bağlantı sayesinde telefonla ısıtma cihazlarını devreye sokmaları mümkün olmuştur.

1968 YELİ MİLLETLERARASI TOPLANTILAR TAKVİMİ

- 3 - 6 Mart 1968 — New York 9 uncu Milletlerarası Elektrik Sergisi - New York Coliseum'da.
- 18 - 22 Mart 1968 — IEEE (Amerikan Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Birliği) nin Milletlerarası Kongresi ve Sergisi - New York Hilton Oteli ve Collseum'da.
- 27 - 29 Mart 1968 — Reaktör Teorisi 8 inci Teknik Kongresi - Alman Atom Forumunda, Bonn, Batı Almanya'da,
- 3 - 5 Nisan 1968 — Milletlerarası Manyetik Konferansı - Sheraton Park Oteli, Washington D.C.'de (IEEE'nin manyetik grubu tarafından organize edilmiştir),
- 30 Nisan - 2 Mayıs 1968 — Buhar üretimi için ağır su reaktörleri konferansı - İngiliz Nükleer Enerji Derneğinde - Londra'da,
- 27 - 31 Mayıs 1968 — Nükleer Yakıtlar Ekonomisi Sempozyumu - Gottwaldov, Çekoslovakya'da (Vlyana'daki Milletlerarası Atom Ajansı tarafından organize edilmiştir),
- 27 - 31 Mayıs 1968 — Termoyonik Elektrik Enerjisi Üretimi Milletlerarası Konferansı - Stresa, İtalya'da (Avrupa Atom Ajansı ve EURATOM Araştırma Tesisi tarafından müştereken organize edilmiştir),
- 6-10 Haziran 1968 — Milletlerarası Gaz Konferansı - Hamburg, B. Almanya'da,
- 9-13 Haziran 1968 — Milletlerarası Nükleer Konferansı ve Sergisi - Royal York Oteli, Toronto, Kanada'da (Kanada Nük-

SOVYETLER BİRLİĞİ

1500 kV D.A. Enerji Nakli

Leningrad Doğru Akım Enstitüsü tarafından 1500 kV luk bir D.A. Enerji nakil hattı projelendirilmiştir, ilk adım 'olarak, hattın dizaynı' için lüzumlu teknik bilgilerin hazırlanması tamamlanmıştır.

Enerji Nakil hattı 1550 mil uzunluğunda olacak, Kazakistan'da Ekibastuz'daki linyit yatakları yakınındaki enerji santralından Sovyetler Birliği'nin Avrupa, kısmının merkezi bölgelerine enerji taşıyacaktır.

Volgograd hidroelektrik santralından Ukrayna'nın endüstri, bölgesi Donetsk'e elektrik enerjisi nakleden 800 kV D.A. hattı şimdiye kadar bu alandaki rekoru teşkil etmektedir.

Yeni nakil hattı enerji kaynaklarının tükendiği alanlara enerji nakli problemini halledecektir. Ekibastuz'da üretilen enerji merkezi bölgelerden üretilenin yarı fiyatma elde edilecektir.

- 10 - 20 Haziran 1968 — CIGRE Milletlerarası Büyük Elektrik Şebekeleri Kongresi - UNESCO Binası, Paris, Fransa'da (CIGRE Türk Millî Komitesi, Teknik Üniversite, İstanbul),
- 24 - 30 Temmuz 1968 — MHD enerji üretimi sempozyumu - Varşova, Polonya'da,
- 1 - 7 Ağustos 1968 — 3 üncü Plazma Fizik ve Kontrollü Füzyon Araştırması Konferansı - Novosibirsk, S.SCB'de,
- 20 - 25 Ağustos 1968 — Dünya Enerji Konferansı 8 inci Genel Kurul Toplantısı - Moskova, SSCB'de,
- 26 - 30 Ağustos 1968 — **Havadan yayılan radyoaktif arttırdann (serpintilerin)** muamele edilmesinde dizayn ve işletme tecrübesi sempozyumu - IAEA Milletlerarası Atom Ajansı, Viyana, Avusturya,
- 16 - 20 Eylül 1968 — 220 kV ve üzeri hava hatları ve kablolarda yeni gelişmeler - EEE (İngiliz Elektrik Mühendisleri Birliği) Londra, İngiltere'de,
- 24 - 26 Eylül 1968 — Enerji Kaynakları Milletlerarası Sempozyumu - Brighton, İngiltere'de,
- 9 - 15 Ekim 1968 — INTERKAMA Milletlerarası 4 üncü Enstrümantasyon ve Otomasyon Kongresi ve Sergisi - Dusseldorf, B. Almanya'da,
- 21 - 25 Ekim 1968 — Geliştirilmiş ve Yüksek Sıcaklık Gaz ile Soğutmalı Reaktörler sempozyumu - Julich, B. Almanya'da.

KEBAN İLETİM PROJESİ
TEKLİF İSTEME ŞARTNAMESİ NO. B. 2041

380 kV luk Güç Kesicileri satılacaktır.

Son teklif verme tarihi 6.3.1968 olup, Dünya Bankası tarafından finanse edilen bu işe ait Teklif İsteme Şartnameleri ETİBANK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Sıhhiye - Ankara'dan temin edilebilir.

İsteklilerin firma mümessillik belgeleri ve o firmayla ilgili kataloglarla birlikte müracaatları rica olunur.

(E. M. — 25)

KEBAN İLETİM PROJESİ
TEKLİF İSTEME ŞARTNAMESİ NO: E. 168

380 ve 154 kV luk' Bara İzolatörleri satın alınacaktır.

Son teklif verme tarihi 4.3.1968 olup, Dünya Bankası tarafından finanse edilen bu işe ait Teklif İsteme Şartnameleri ETİBANK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Sıhhiye - Ankara'dan temin edilebilir.

İsteklilerin firma mümessillik belgeleri ve o firmayla ilgili kataloglarla birlikte müracaatları rica olunur.

(E. M. — 26)

SAYIN ÜYELERİMİZ VE ABONELERİMİZ

Odamızın Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği ile müştereken tertiplediği **Türkiye Elektrik Makinaları, Cihazları ve Malzemesi İmalât Sanayii**'sergisi 5 Şubat 1968 günü saat 10 da Odalar Birliğinin Bakanlıklardaki (ANKARA) yeni binasında açılacaktır.

Onbeş gün devam edecek olan sergiye giriş serbesttir. Üyelerimize ve alâkalılara duyurulur.

Yönetim Kurulu

ÜYELERİMİZİN DİKKATİNE

1968 yılı Ajandası basılmış bulunmaktadır. Bu ajandanın posta ile üyelerimize tevzii odamıza oldukça büyük bir külfet yükleyecektir.

Ankara'da veya İstanbul'da bulunan üyelerimiz, Ankara merkezimiz veya İstanbul Şubesinden 30-Ocak-1968 tarihine kadar bu merkezlerden alabileceklerdir.

Bu tarihe kadar Ajandalarını almayan üyelerimize, Ajandaları posta ile gönderilecektir.

YÖNETİM KURULU

ODAMIZIN YAYINLARI

Odamız arafırdon muhtelif tarihlerde bastırılan ve bedeli mukabili veya ödemeli olarak Odamızdan temin edilebilen yayınlar :

— E-lektrik Tesislerine ait Projelerin Tanzimine Dair Yönetmelik	2,50 TL.
— •Elektrik Tesislerinde Emniyet Yönetmeliği (Üyelerimize)	7,50 TL. 5,00 TL.
— Elektrik Mühendisleri için Asgari Ücret Yönetmeliği	2,50 TL.
— Kuvvetli Akım Elektrik Dağıtım Tesisatının Bakım İşletme ve Tesisine Dair Talimatname	5,00 TL.
— Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesi	3,00 TL.
— Elektrik Santral ve Tesislerinin Kabulüne ait Talimatname	5,00 TL.
— Elektrik' Endüstrisi Yatırımlarının Seçiminde Kullanılan metod ve Kriterler	2,50 TL.
— Elektrik Mühendisliği Kuvvetli Akım Tekniği El Kitabı • (Üyelerimize)	40,00 TL. 25,00 TL.
— Türkiye Elektrik Mühendisliği III Teknik Kongre Tebliğleri (Üyelerimize)	50,00 TL. —
— Türkiye Elektrik Makinaları Cihazları ve Malzemesi İmalât Sanayii Rehberi (Üyelerimize)	10,00 TL. —

•Kx«<>:«<>xx»xx»x>:«eK*x**»:o^

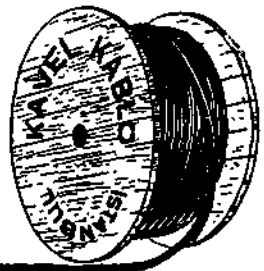
ELEKTRİK ŞEBEKELERİ MONTAJ VE İŞÇİLİĞİ YAPTIRILACAKT/R (ETİBANK KÖF ELEKTRİFİKASYONU TESİS MÜDÜRLÜĞÜNDEN)

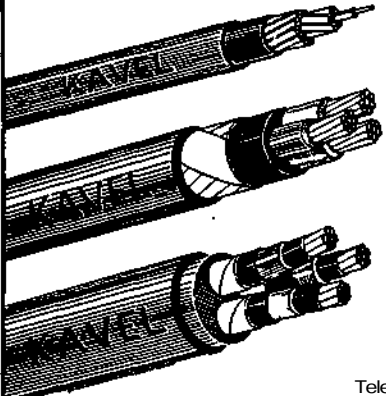
Müdürlüğümüzce, yurdumuzun çeşitli illerine bağlı köylerin alçak ve yüksek gerilim elektrik şebekeleriyle trafo postalarının montaj ve işçilikleri bir program dahilinde teklif alınmak suretiyle ihaleten yaptırılmaktadır.

Bu işlerle iştigal eden firmalardan isteyenlerin, yapılacak ihalelere iştirak edebilmelerini temin bakımından yapmış oldukları alçak ve yüksek gerilim elektrik şebekelerine ait belgeleriyle birlikte Mithat Paşa Cad. No. 60/5 Yenişehir — ANKARA adresine bizzat, ya da mektupla müracaat etmeleri duyurulur.

(E. M. — 17)

- PLASTİK İZOLELİ ELEKTRİK İLETKENLERİ
- YERALTI KABLOLARI
(Yüksek ve alçak gerilim 240 V'a kadar)
- EMAYE BOBİN TELLERİ
(Ø 0.3 mm)
- SUN'İ DERİ ve YER MUŞAMBALARI

Yeraltı Kablosu NK-NKBA'yı nazaran üstün özellikleri haiz olan

YV (NYV) YVHV (NYCV)
YVS (NYFV) YVHV (NYCFV)
Kablolarında her tip iletkenlerde KAVEL markan standartlara uygunluğun ifadesi ve üstün kalitenin sembolüdür.

KAVEL KABLO « ELEKTRİK MALZEMESİ A. Ş.
İSTİNYE - İSTANBUL

Telefon : 63 34 00 - 63 54 01 Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

(E. M. — 18)